

Қазақстан Республикасы
Астана қаласы
«AGZHAN» ғылыми-білім
беру орталығы»



Республика Казахстан
город Астана
«Научно-образовательный
центр «AGZHAN»

010000, Астана қ., Ш. Иманбаева қ., 5а ү., каб. 203
+7 708 425 58 09, 8 71 72 25 58 09 (кабылдау бөлімі).
www.agzhanastana.kz agzhanastana
agzhan_astana@mail.ru

010000, г. Астана, ул. Ш. Иманбаева, д. 5а. 203 каб.
+7 708 425 58 09, 8 71 72 25 58 09 (приёмный кабинет).
www.agzhanastana.kz agzhanastana
agzhan_astana@mail.ru

Әдістемелік кеңесте
қаралды
хаттама №92
№172 бұйрық
30.09.2024 ж

«БЕКІТЕМІН» AGZHAN»
ғылыми-білім беру
орталығының директоры
М.А.Шорманбаева
30.09.2024 ж.



БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ
«Ерекше білім беру қажеттілігі бар тәрбиеленушілерді
психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу: әлеуметтік бейімделудегі
тәрбиешінің рөлі»
педагог кадрлардың біліктілігін арттыру курстары
арнайы білім беру ұйымдарының тәрбиешілері үшін

Астана қ, 2024 ж

МАЗМҰНЫ

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР.....	3
2. ГЛОССАРИЙ.....	7
4. БАҒДАРЛАМАНЫҢ МАҚСАТЫ, МІНДЕТТЕРІ ЖӘНЕ КҮТІЛЕТІН НӘТИЖЕЛЕР.....	10
5 БАҒДАРЛАМАНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ МЕН МАЗМҰНЫ.....	12
6 ОҚУ ПРОЦЕСІН ҰЙЫМДАСТЫРУ	16
7 БАҒДАРЛАМАНЫ ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ	17
8 ОҚЫТУ НӘТИЖЕЛЕРІН БАҒАЛАУ.....	17
9 КУРСТАН КЕЙІНГІ ҚОЛДАУ.....	21
10 ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ.....	23

1. Жалпы ережелер

1.1 Педагог кадрлардың біліктілігін арттыру курстарының «Ерекше білім беру қажеттігі бар тәрбиеленушілік психология-педагогикалық сүйемелдеу: әлеуметтік бейімделудегі тәрбиешінің рөлі» білім беру бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама): мақсаты, міндеттері, оқытудың жоспарланған нәтижелері, курстың құрылымы мен мазмұны, ұйымдастыру ерекшеліктері, оқу-әдістемелік курсты қамтамасыз ету, білімді бақылау және бағалау процедурасы тыңдаушылардың дағдылары.

1.2. Бұл бағдарлама ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен (ЕББҚ) жұмыс істейтін тәрбиешілердің кәсіби құзыреттілігін арттыруға, оларды психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуге және табысты әлеуметтік бейімдеуге баса назар аударуға бағытталған. Бағдарлама тәрбиешілерді ЕББҚ бар балалармен тиімді жұмыс істеуге, олардың әлеуметтік интеграциясына ықпал етуге және инклюзивті білім беру ортасын қалыптастыруға көмектесетін заманауи біліммен, әдістермен және технологиялармен қамтамасыз етуге арналған. Бағдарлама сонымен қатар мамандар арасындағы пәнаралық өзара әрекеттесуді дамытуға, әр балаға жеке көзқарас үшін жағдай жасауға және оның отбасын қолдауға бағытталған.

1.2. Бағдарлама негізгі ережелер мен талаптарды ескере отырып жасалған:

- «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319–III Заңы
- Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы №249 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасы
- Мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары, тиісті түрлер мен үлгілердегі қосымша білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидағтарын бекіту туралы. Қазақстан Республикасы Білім Министрінің 2022 жылғы 31 тамыздағы № 385 бұйрығы.
- Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 11 шілдедегі N 343 Заңы. Мүмкіндігі шектеулі балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы
- Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты. Қазақстан Республикасы Білім Министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығы.
- «Білім беру объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық қағидаларын бекіту туралы «Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 5 тамыздағы № ҚР ДСМ-76 бұйрығы
- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2013 жылғы 27 желтоқсандағы № 512 бұйрығы. Педагог қызметкерлер мен оларға

теңестірілген адамдар лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2009 жылғы 13 шілдедегі № 338 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы.

- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 4 мамырдағы №175 бұйрығымен бекітілген педагогтердің біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту қағидалары
- Педагогтердің біліктілігін арттыру курстарын ұйымдастыру және өткізу, сондай-ақ педагог қызметін курстан кейінгі қолдау қағидалары 2016 жылғы 28 қаңтардағы № 95.

1.3 *Өзектілігі.* Бағдарлама Қазақстанда инклюзивті білім беруге өсіп келе жатқан көңіл бөлу жағдайында ерекше өзекті болып табылады. Соңғы жылдары мемлекет ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды (ЕББҚ) білім беру жүйесіне біріктіруге көп көңіл бөлді, бұл тұжырымдама сияқты стратегиялық құжаттарда көрсетілген

Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған іс-шаралары. Алайда, бұл міндеттерді тиімді жүзеге асыру үшін мұндай балаларды дамудың барлық кезеңдерінде білікті сүйемелдеуді қамтамасыз ете алатын мамандарды даярлау қажет.

ЕББҚ бар балалар санының өсуі тәрбиешілерден білім беру және әлеуметтік тапшылықтарды түзетіп қана қоймай, олардың толыққанды әлеуметтік бейімделуіне ықпал ететін мамандандырылған білім мен дағдыларды талап етеді. Бағдарлама тәрбиешілерді заманауи психологиялық-педагогикалық тәсілдерге, инновациялық әдістер мен технологияларға оқыту арқылы осы тапшылықты жоюға бағытталған, бұл ЕББҚ бар балаларға қоғам мен білім беру ортасына сәтті кіруге көмектеседі.

Бағдарламаның өзектілігі сонымен қатар инклюзивті және барлық балалар үшін тең білім беру мүмкіндіктері негізгі басымдықтардың біріне айналып отырған жаһандық үрдістерге байланысты. Педагогтер инклюзивті ортаны құруда және ЕББҚ бар балаларды қолдауда маңызды рөл атқарады және бұл бағдарлама оларға осы міндеттерді кәсіби деңгейде орындау үшін қажетті құралдармен қамтамасыз етеді.

1.4 Бағдарламаның жалпы мемлекеттік басымдықтармен және әлемдік трендтермен байланысы. Бүкіл әлемде балаларда, соның ішінде ЕББҚ бар балаларда әлеуметтік-эмоционалды құзыреттілікті дамыту бірінші орынға шығады. Балалардың мүддесіндегі мемлекеттік саясат мемлекеттік органдар қызметінің басым саласы болып табылады. Инклюзивті білім беру-еліміздің білім беру жүйесінің басты міндеттерінің бірі. Бұл тұрғыда тәрбиешілерді арнайы білім беру ұйымдарында ЕББҚ бар балалармен жұмыс істеуге дайындау осы мақсаттарға жетудің маңызды құрамдас бөлігіне айналады. Бұл тәрбиешілерден осындай балалардың дамуының психологиялық ерекшеліктерін

және олардың эмоционалды қолдауы мен әлеуметтенуіне ықпал ететін әдістерді терең түсінуді талап етеді.

Курстар бағдарламасы қазіргі заманғы әлемдік білім беру үрдістеріне сәйкес келетін тәрбиешілерде осы құзыреттерді дамытуға бағытталған және инклюзивті білім беру саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру үшін қажетті құзыреттерді қалыптастыруға бағытталған.

Қазақстанда 2025 жылға дейін Қазақстан Республикасында мүгедек адамдардың құқықтарын қамтамасыз ету және өмір сүру сапасын жақсарту жөніндегі Ұлттық жоспар жұмыс істейді. ЕББҚ бар балалармен жұмыс істейтін тәрбиешілер мүмкіндігі шектеулі балаларда қарым-қатынас, өзін-өзі реттеу және қоғаммен өзара әрекеттесу дағдыларын қалыптастыру үшін жағдай жасай отырып, осы жоспарды сәтті жүзеге асыруда шешуші рөл атқарады. Бағдарлама осындай балалардың сәтті әлеуметтенуін қамтамасыз ете алатын тәрбиешілерді дайындауға ықпал етеді.

Қазақстан БҰҰ-ның Бала құқықтары туралы конвенциясын және мүгедектердің құқықтары туралы конвенцияны ратификациялады, ЕББҚ бар балаларға білім алуға тең қолжетімділікті қамтамасыз ету жөніндегі халықаралық стандарттарды сақтауға міндеттенеді. Курстар бағдарламасы осы стандарттарға сәйкестікті қамтамасыз етуге және балалардың сапалы білім алу, тәрбиелеу және әлеуметтену құқықтарын қолдауға қабілетті мұғалім-тәрбиешілердің кәсіби құзыреттіліктерін жетілдіруге мүмкіндік береді.

Әлемдік тәжірибеде оқушылардың әртүрлілігі мен олардың қажеттіліктерін ескеретін инклюзивті білім беру ортасын құруға көбірек көңіл бөлінеді. ЮНЕСКО және ЮНИСЕФ сияқты халықаралық ұйымдар ЕҚБ балаларымен жұмыс істеу үшін жоғары білікті мамандарды талап ететін инклюзия тұжырымдамаларын белсенді түрде қолдайды. Қазақстан әлемдік қоғамдастықтың озық тәжірибесін ықпалдастыруға ұмтылады және курстар бағдарламасы педагог-тәрбиешілердің инклюзивті білім беру саласындағы халықаралық стандарттарға сәйкестігін қамтамасыз етуге көмектеседі.

Осылайша, осы бағдарлама Қазақстанның жалпы мемлекеттік басымдықтарымен де, инклюзивті және арнайы білім беру саласындағы әлемдік трендтермен де тығыз байланысты. Ол ЕҚБ бар балаларға кешенді психологиялық-педагогикалық қолдау көрсетуге және олардың табысты әлеуметтік бейімделуіне жәрдемдесуге қабілетті тәрбиешілерді даярлауға бағытталған, бұл осы саладағы ұлттық және халықаралық міндеттер мен сын-тегеуріндерге сәйкес келеді.

1.5 Осы білім беру бағдарламасы:

- оқыту нәтижелеріне бағдарланған тәрбиешілерді даярлау мазмұнына;
- тәрбиешілердің кәсіби құзыреттілігін дамыту;
- тәрбиешінің жұмыс процесін жүзеге асыруды ұйымдастыру және нысандары;
- біліктілікті арттыру курстары шеңберінде тыңдаушыларды аралық және қорытынды аттестаттау.

1.6 Біліктілікті арттыру курстарының ұзақтығы 108 академиялық сағатты құрайды.

1. Глоссарий

2.1 Осы курстың бағдарламасы мынадай терминдерді қамтиды:

<i>Терминдер</i>	<i>Анықтама</i>
Арнаулы әлеуметтік қызметтерге мұқтаж бала (балалар)	Қазақстан Республикасының әлеуметтік қорғау туралы заңнамасында көзделген қалыптасқан мән-жайлардың нәтижесінде тіршілік әрекеті бұзылған және осы мән-жайларды өз бетінше немесе отбасының көмегімен еңсере алмайтын бала (балалар);
Арт-терапия	эмоциялық және психологиялық дамуға және әлеуметтік бейімделуге көмектесу үшін көркем шығармашылықты пайдаланатын психотерапия әдісі.
Әлеуметтік дағдылар	қарым-қатынас, эмоционалды және мінез-құлық аспектілерін қоса алғанда, басқалармен сәтті қарым-қатынас жасау үшін қажетті дағдылар.
Әлеуметтік-эмоционалды оқыту (SEL)	күшті сезімдерді басқаруға, қарым-қатынасты қалыптастыруға, өзін-өзі тануға, мәселелерді шешуге, жауапты таңдау жасауға және мақсат қоюға қажетті дағдыларды үйрету және дамыту.
Баланың әлеуметтік бейімделуі	өмірлік қиын жағдайға тап болған баланы қоғамда қабылданған құндылықтарды, ережелер мен мінез-құлық нормаларын игеру және қабылдау арқылы әлеуметтік орта жағдайларына белсенді бейімдеу процесі, сондай-ақ психологиялық және (немесе) моральдық жарақаттың салдарын еңсеру процесі.
Білім беру	адамгершілік, зияткерлік, мәдени, дене бітімін дамыту және кәсіби құзыреттілікті қалыптастыру мақсатында жүзеге асырылатын тәрбие мен оқытудың үздіксіз процесі
Білім беру бағдарламасы	оқытудың мақсаттарын, нәтижелері мен мазмұнын, білім беру процесін ұйымдастыруды, оларды іске асырудың тәсілдері мен әдістерін, оқыту нәтижелерін

	бағалау өлшемдерін қамтитын білім берудің негізгі сипаттамаларының бірыңғай кешені
Білім алудың арнайы шарттары	ерекше білім беру қажеттіліктері бар адамдардың (балалардың), сондай-ақ балалардың білім беру бағдарламаларын игеруі мүмкін болмайтын оқу, сондай-ақ арнайы, жеке дамытушы және түзету-дамытушы бағдарламалар мен оқыту әдістерін, техникалық, оқу және өзге де құралдарды, тіршілік ету ортасын, психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуді, медициналық, әлеуметтік және өзге де қызметтерді қамтитын жағдайлар мүмкіндігі шектеулі.
Деонтология	әлеуметтік қажеттілік көрінісінің адамгершілікке тән нысаны ретінде борыш пен тиісті проблемалар қаралатын әдеп бөлімі.
Ерекше білім беру қажеттіліктері бар адамдар (балалар)	тиісті деңгейдегі білім алу және қосымша білім алу үшін арнайы жағдайларда тұрақты немесе уақытша қажеттіліктерді сезінетін адамдар (балалар).
Жеке білім беру бағыттары	әрбір баланың бірегей қажеттіліктері мен ерекшеліктерін ескере отырып әзірленген оқытудың дербестендірілген жоспарлары
Инклюзия	ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды олардың жеке ерекшеліктері ескерілетін және білімге тең қол жеткізу қамтамасыз етілетін жалпы білім беру процесіне кіріктіру процесі.
Кемтар бала (балалар)	белгіленген тәртіппен расталған туа біткен, тұқым қуалаған, жүре пайда болған ауруларға немесе жарақат салдарларына байланысты тіршілік әрекеті шектелген, дене және (немесе) психикалық кемістігі бар он сегіз жасқа дейінгі бала (балалар).
Құзыреттілік	адамның түрлі жағдайларда проблемаларды шешу үшін қажетті білімді немесе әрекеттерді көрсету қабілеті, білім мен өмірлік жағдайлар арасында байланыс орната білу
Оқытудан күтілетін нәтижелер	оқу процесі аяқталғаннан кейін білім алушы нені білетінін, түсінетінін, көрсететінін білдіретін құзыреттердің жиынтығы
Пәнаралық тәсіл	ЕББҚ бар балаларды сүйемелдеу сияқты кешенді міндеттерді шешу үшін әртүрлі пәндердің білімі мен әдістерін ықпалдастыру

Психологиялық-педагогикалық қолдау	психологиялық қолдау мен түзету шараларын қоса алғанда, балалардың дамуы мен оқуына көмек көрсетуге бағытталған іс-қимылдар жүйесі
Педагогтердің біліктілігін арттыру	оқыту және оқыту сапасын арттыру үшін жаңа кәсіптік білім алуға, сондай-ақ бұрын алған кәсіби білімдерін, іскерліктерін, дағдылары мен құзыреттерін қолдауға, кеңейтуге, тереңдетуге және жетілдіруге мүмкіндік беретін кәсіптік оқыту нысаны
Педагог қызметін курстан кейінгі қолдау	педагогтің курстан кейінгі қызметіне үздіксіз мониторинг жүргізу және әдістемелік, консультациялық көмек көрсету арқылы оның кәсіби құзыреттілігін дамытуды қамтамасыз ететін іс-шаралар жүйесі
Позитивті психология	терапевтік әдіс, оның негізінде адамдарға әртүрлі қоғамдастықтарда табысты өзара іс-қимыл жасауға көмектесетін факторларды ғылыми зерттеу жатыр;
Рефлексия	жұмыс сапасын жақсарту және кәсіби дағдыларды арттыру мақсатында өзіңіздің кәсіби қызметіңізді талдау және түсіну процесі.
Сенсорлық даму технологиялары	ерекше қажеттіліктері бар балаларда сенсорлық Дағдылар мен қабылдауды дамытуға бағытталған инновациялық әдістер мен құралдар.
Эмоционалды тұрақтылық	тәрбиешінің ЕББҚ бар балалармен тиімді жұмыс істеуі үшін маңызды эмоционалды жүктемелер мен стресстік жағдайларды жеңе білу.

3.Бағдарламаның тақырыбы

3.1 Бағдарламаның жаңалығы осы бағдарламаны қолданыстағы аналогтардан ажырататын және оның арнайы білім беру ұйымдарында тәрбиешілерді кәсіби даярлауға инновациялық көзқарасын көрсететін бірқатар негізгі аспектілерде көрінеді:

1. Тәрбиеленушілерді ЕББ-мен бірге алып жүрудің кешенді тәсілі.
2. Тәрбиешінің әлеуметтік бейімделудегі рөліне баса назар аудару.
3. Заманауи психологиялық-педагогикалық әдістер мен тәсілдерді қолдану.
4. Тәрбиешінің жұмысындағы көпсалалы тәсіл.
5. Тәрбиешілердің рефлексия және өзін-өзі дамыту дағдыларын дамыту.

Бағдарламаға арнайы білім беру және инклюзия саласындағы халықаралық зерттеулерге негізделген соңғы психологиялық-педагогикалық тәсілдер енгізілген. Инновациялық әдістердің ішінде:

- ✓ Әлеуметтік-эмоционалды оқыту (SEL), ол әртүрлі қажеттіліктері бар балаларды қолдау үшін халықаралық тәжірибеде белсенді қолданылады.
- ✓ Инклюзивті және қолдау ортасын құрудың негізі ретінде позитивті психология.
- ✓ ЕББҚ бар балалардың әлеуметтенуіне және эмоционалды қолдауына ықпал ететін арт-терапия, сенсорлық интеграция және түзету ойындарының технологиясы.

Бағдарламаның жаңалығы оның әлеуметтік бейімделу жолында ЕББҚ бар балаларды тиімді қолдауға қабілетті тәрбиешілерді даярлауға кешенді, пәнаралық және инновациялық тәсілінде жатыр. Бағдарлама халықаралық стандарттарды да, жалпымемлекеттік басымдықтарды да ескереді, бұл оны Қазақстанның білім беру жүйесі жағдайында бірегей етеді.

3.2 Курстар бағдарламасының бірнеше маңызды себептер бойынша Қазақстан Республикасында баламасы жоқ, олар оны тәрбиешілерге арналған қолданыстағы білім беру бастамалары мен курстарынан ерекшелендіреді.

- 1) әлеуметтік бейімделуге баса назар аудара отырып, кешенді бағдарламалардың болмауы.
- 2) көпсалалы тәсіл.
- 3) инновациялық әдістер мен технологияларды пайдалану.
- 4) инклюзивті мәдениетті қолдау.
- 5) әлеуметтік бейімделудегі тәрбиешінің рөліне мамандандыру.
- 6) халықаралық стандарттарды қазақстандық контекстке бейімдеу.
- 7) тәрбиешілерде кәсіби рефлексияның үздіксіз дамуы.
- 8) оқытудың интерактивті және тәжірибеге бағдарланған әдістері.
- 9) инклюзивті білім беру жағдайында тәрбиешілер үшін ұқсас білім беру бағдарламаларының болмауы.

3.3 Модульдер мен тақырыптардың атауы түріндегі Бағдарлама тақырыбының мазмұны 1-кестеде берілген.

1-кесте. Біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасының мазмұны «Ерекше білім беру қажеттілігі бар тәрбиеленушілерді психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу: әлеуметтік бейімделудегі тәрбиешінің рөлі».

Модульдердің атауы	Тақырыптардың атауы
<p>Модуль 1. ЕББҚ бар тәрбиеленушілерді психологиялық-педагогикалық қолдау негіздері</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеудің психологиялық-педагогикалық аспектілері. 2. ЕББҚ бар балалардың типологиясы және жіктелуі: сипаттамасы, даму ерекшеліктері. 3. Түзету педагогикасының принциптері мен әдістері. 4. ЕББҚ бар балалардың психикалық дамуы мен мінез-құлқының ерекшеліктері. 5. Тәрбиешінің ЕББҚ бар балалармен жұмысындағы этика және деонтология.

<p>Модуль 2. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушыларды әлеуметтік бейімдеу және қамту</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ерекше қажеттіліктері бар балалардың әлеуметтік бейімделу процесіндегі педагогтың рөлі. 2. Ерекше қажеттіліктері бар балаларда әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру. 3. Ерекше қажеттіліктері бар балаларды әлеуметтік бейімдеу әдістері мен технологиялары. 4. Білім беру ортасына қосу: теориядан практикаға. 5. Әлеуметтік бейімделу процесінде ерекше білім алуды қажет ететін баланың отбасына психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету.
<p>Модуль 3. Ерекше білім беруді қажет ететін оқушылармен жұмыс жасаудағы инновациялық технологиялар мен әдістер</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ерекше қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеуде сенсорлық технологияларды қолдану. 2. Оқушылардың әлеуметтік бейімделуіндегі арт-терапияның заманауи әдістері. 3. Ерекше қажеттіліктері бар балалармен түзету жұмыстарын жүргізу үшін цифрлық технологияларды қолдану. 4. Ерекше қажеттіліктері бар балалармен жұмыс жасаудағы ойын және дамыту технологиялары. 5. Әртүрлі қажеттіліктері бар балаларды қолдаудың инновациялық әдістерін қолдану: әлеуметтік-эмоционалды оқыту (SEL), позитивті психология.
<p>Модуль 4. Білім беру және әлеуметтік ортадағы өзара әрекеттестік және ынтымақтастық</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ерекше қажеттіліктері бар балалармен жұмыс жасауда мамандардың пәнаралық өзара әрекеттесуі. 2. Ерекше білім беруді қажет ететін балалардың сүйемелдеуімен тәрбиешілер, мұғалімдер және ата-аналар арасындағы серіктестік. 3. Әлеуметтік интеграция және ерекше қажеттіліктері бар балаларды ұжымға тарту. 4. Инклюзивті білім берудің бағдарламалары мен стратегиялары: халықаралық және қазақстандық тәжірибе. 5. Ерекше қажеттіліктері бар балалармен жұмыс жасау жағдайында тәрбиешілердің өзіндік рефлексиясы және кәсіби дамуы.
<p>Қорытынды тестілеу</p>	<p>Курсты аяқтау нәтижелері бойынша қорытынды деңгейді бағалау</p>

4. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері

4.1 Бағдарламаның мақсаты – арнайы білім беру ұйымдары педагогтарының кәсіби құзыреттілігін арттыру. Бағдарлама олардың әлеуметтік бейімделуіне және білім беру және әлеуметтік ортаға интеграциялануына баса назар аудара отырып, ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды тиімді психологиялық-педагогикалық қолдауға қажетті білімдерін, дағдыларын және дағдыларын дамытуға бағытталған.

4.2 Бағдарлама мақсаттары:

- 1) Тыңдаушыларды ерекше білім беруді қажет ететін балалармен жұмыс істеудің негізгі психологиялық-педагогикалық тәсілдерімен таныстыру

арқылы ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды әлеуметтік бейімдеудегі тәрбиешінің ролін теориялық тұрғыдан негіздеу, ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың типологиясы мен ерекшеліктерін қарастыру және олардың әлеуметтік бейімделуіне әсері, тәрбиеленушілерді әлеуметтік бейімдеу жағдайында түзету педагогикасының принциптері мен әдістеріне үйрету.

- 2) Психологиялық-педагогикалық қолдау саласында практикалық дағдылар мен іскерліктерді қалыптастыру: тәрбиешілерді ЕББҚ бар балалардың әлеуметтік дағдыларын дамыту үшін әдістер мен технологияларды қолдануға үйрету; ЕББҚ бар тәрбиеленушілерді әлеуметтендіруге және бейімдеуге бағытталған инновациялық әдістемелер мен цифрлық технологияларды оқыту; пәнаралық өзара тиімді қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыру (психологтармен, дефектологтармен, логопедтермен және әлеуметтік қызметкерлермен).
- 3) Халықаралық және отандық стратегиялар мен инклюзивті білім беру практикасын зерделеу арқылы әлеуметтік интеграция және инклюзивті тәсіл дағдыларын дамыту. Тәрбиешілерде ЕББҚ бар балалардың ұжымға жақсы әлеуметтік кірігуіне ықпал ететін инклюзивті орта құру дағдыларын дамыту.
- 4) Әлеуметтік бейімделуін күшейту үшін ЕББҚ бар балалардың отбасыларымен жұмыс істеу әдістері мен стратегияларын оқыту.
- 5) Тәрбиешілерде өзін-өзі көрсету және кәсіби өзін-өзі дамыту дағдыларын қалыптастыруға ықпал ету.
- 6) Тәрбиешілерге ЕББҚ бар балалармен жұмыс кезінде эмоционалды тұрақтылық пен стрессті басқару бойынша жұмыс әдістерін үйрету.
- 7) Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеудің заманауи тәсілдерін үйрете отырып, тәрбиешілердің тұрақты кәсіби өсуіне жағдай жасау.

4.3 бағдарламаның күтілетін нәтижелері:

- ✓ бағдарлама тыңдаушылары олардың психологиялық және әлеуметтік ерекшеліктерін түсінуді қоса алғанда, ЕББҚ бар балаларды психологиялық-педагогикалық қолдау туралы негізгі теориялық білімді игеретін болады;
- ✓ сенсорлық технологияларды, арт-терапияны және сандық құралдарды пайдалануды қоса алғанда, ЕББҚ бар балаларды әлеуметтік бейімдеу үшін қазіргі заманғы әдістер мен технологияларды білетін болады;
- ✓ жеке бейімделу жоспарларын әзірлеуді және іске асыруды қоса алғанда, ЕББҚ балаларды ұжымға әлеуметтік біріктіруге ықпал ететін іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу дағдыларына ие болады;
- ✓ тәрбиеленушілерге кешенді қолдау көрсете отырып, әріптестермен және ата-аналармен пәнаралық өзара іс-қимылды жолға қоя алады;
- ✓ өз қызметін рефлексиялау және өзін-өзі бағалау дағдыларын жетілдіреді, бұл кәсіби және жеке тұлғаның өсуіне ықпал етеді;
- ✓ стрессті тиімді басқаруды және ЕББҚ бар балалармен жұмыс істеумен байланысты сын-қатерлерге эмоционалды тұрақты әрекет етуді үйренеді;

- ✓ тәрбиешілер инклюзивті білім беру саласындағы заманауи талаптар мен синтегуіріндерге сәйкес келу үшін өз білімдері мен біліктерін ұдайы жаңарта отырып, одан әрі кәсіби дамуға дайын болады;
- ✓ білім беру ұйымдарындағы инклюзивті мәдениеттің жалпы деңгейіне оң әсер ететін ерекше білім беруді қажет ететін балаларды қамту және әлеуметтік бейімдеу мәселелері бойынша белсенді ұстаным қалыптастырады;

Бағдарлама Қазақстанда инклюзивті және түзету білімінің сапасын арттыруға тікелей әсер ететін ЕББҚ бар балалармен табысты жұмыс істеуге даярлауға ықпал ете отырып, тәрбиешілердің кәсіби құзыреттерін кешенді дамытуды қамтамасыз етеді..

4.4 Бағдарламаның практикалық маңыздылығы мынада: ол арнайы білім беру ұйымдарының тәрбиешілеріне ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен (ЕББҚ) тиімді жұмыс істеу үшін олардың табысты әлеуметтік бейімделуіне бағытталған қажетті құралдар мен әдістерді ұсынады:

- ✓ Білім мен дағдыларды практикада қолдану.
- ✓ ЕББҚ бар балаларды тиімді сүйемелдеу.
- ✓ Пәнаралық өзара іс-қимыл.
- ✓ Білім беру ұйымдарында инклюзивтілікті арттыру.
- ✓ Инновациялық технологияларды пайдалану.
- ✓ Ата-аналар мен отбасын қолдау.
- ✓ Кәсіби рефлексия мен орнықтылықты дамыту.

4.5 Бағдарламаның практикалық маңыздылығы сондай-ақ ЕББҚ бар балаларды табысты әлеуметтік бейімдеу үшін алдыңғы қатарлы, инновациялық және тиімді әдістерді қолдануға тәрбиешілерді дайындау қабілетінен тұрады, бұл олардың білім және өмір перспективаларын жақсартуға ықпал етеді.

4.6 Оқыту нәтижелері тәрбиешілер тәжірибесіне оң әсер етеді:

- ✓ Ерекше қажеттіліктері бар балаларды психологиялық-педагогикалық қолдаудың негізгі тәсілдерін және әлеуметтік бейімделудің заманауи әдістерін меңгереді.
- ✓ Ерекше қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеудің практикалық әдістерін қолдануды үйренеді, олардың қоғамға интеграциялануына ықпал етеді.
- ✓ Әріптестер және ата-аналармен пәнаралық өзара әрекеттестіктің инновациялық технологиялары мен әдістерін меңгеру.
- ✓ Инклюзивті білім беру ортасын құру және өзінің кәсіби қызметі туралы рефлексия жасау дағдыларын дамытады.

5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

5.1 Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны белгіленген мақсаттарға, міндеттерге және оқытудың күтілетін нәтижелеріне қол жеткізуге бағытталған.

5.2 Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны курстың оқу-тақырыптық жоспарында берілген (2-кесте).

Кесте 2. Курстардың оқу-тақырыптық жоспары (108 сағ.)

		Сағат саны	

№	Тақырыптар	дерістер	практикалық сабақтар	СӨЖ	мастер кластар	Барлығы
Модуль 1. Ерекше білім беруді қажет ететін оқушыларды психологиялық-педагогикалық қолдаудың негіздері						
1.1	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеудің психологиялық-педагогикалық аспектілері.	2	1	1		4
1.2	Ерекше қажеттіліктері бар балалардың типологиясы мен классификациясы: ерекшеліктері, даму ерекшеліктері.	2	2	1		5
1.3	Коррекциялық педагогиканың принциптері мен әдістері.	2	1	1		4
1.4	Ерекше қажеттіліктері бар балалардың психикалық дамуы мен мінез-құлқының ерекшеліктері.	2	2	1		5
1.5	Педагогтың ерекше қажеттіліктері бар балалармен жұмысындағы этика және деонтология.	2	1	1	1	5
Модуль 2. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушыларды әлеуметтік бейімдеу және қамту						
2.1	Ерекше қажеттіліктері бар балалардың әлеуметтік бейімделу процесінде мұғалімнің рөлі.	2	2	1		5
2.2	Ерекше қажеттіліктері бар балалардың әлеуметтік дағдыларын қалыптастыру.	2	1	1		4
2.3	Ерекше қажеттіліктері бар балаларды әлеуметтік бейімдеу әдістері мен технологиялары.	2	2	1		5
2.4	Білім беру ортасына қосу: теориядан практикаға.	2	2	1		5
2.5	Әлеуметтік бейімделу процесінде ерекше білім беру қажеттілігі бар баланың отбасына психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету.	2	1	1	1	5
Модуль 3. Ерекше білім беруді қажет ететін оқушылармен жұмыс жасаудағы инновациялық технологиялар мен әдістер						
3.1	Ерекше қажеттіліктері бар балалармен жұмыс жасауда сенсорлық технологияларды қолдану.	2	2	1		5
3.2	Оқушылардың әлеуметтік бейімделуіндегі арт-терапияның заманауи әдістері.	2	1	1		4
3.3	Ерекше қажеттіліктері бар балалармен түзету жұмыстарында цифрлық технологияларды қолдану.	2	1	1	1	5
3.4	Ерекше қажеттіліктері бар балалармен жұмыс жасаудағы ойын және дамыту технологиялары.	2	2	1		5
3.5	Әртүрлі қажеттіліктері бар балаларды қолдаудың инновациялық әдістерін қолдану: әлеуметтік-эмоционалды оқыту (SEL), позитивті психология.	2	1	1	1	5

Модуль 4. Білім беру және әлеуметтік ортадағы өзара әрекеттестік және ынтымақтастық						
4.1	Ерекше қажеттіліктері бар балалармен жұмыс жасауда мамандардың пәнаралық өзара әрекеттесуі.	2	2	1		5
4.2	Ерекше білім беруді қажет ететін балалармен бірге тәрбиешілер, мұғалімдер және ата-аналар арасындағы серіктестік.	2	2	1		5
4.3	Әлеуметтік интеграция және ерекше қажеттіліктері бар балаларды ұжымға тарту.	2	1	1		4
4.4	Инклюзивті білім беру бағдарламалары мен стратегиялары: халықаралық және қазақстандық тәжірибе.	2	2	1		5
4.5	Ерекше қажеттіліктері бар балалармен жұмыс жасау жағдайында педагогтардың өзіндік рефлексиясы және кәсіби дамуы.	2	1	1	1	5
<i>Академиялық сағаттардың жалпы саны</i>		40	30	20	5	95
Қорытынды тестілеу						1
Курстан кейінгі қолдау						12
Барлығы: 108 академиялық сағат						108
<i>Ескерту: 1 академиялық сағат – 50 минут</i>						

6. Организация учебного процесса

6.1 Біліктілікті арттыру курстары оқытудың күндізгі форматы режимінде ұзақтығы 108 сағат болатын курстардың оқу-тақырыптық жоспарына сәйкес ұйымдастырылады, оның ішінде аудиториялық - 70 сағат, СӨЖ - 20 сағат, шеберлік сыныптары - 5 сағат, қорытынды тестілеу - 1 сағат, курстан кейінгі қолдау - 12 сағат. Курс екі апта бойы игеріледі.

6.2 Біліктілікті арттыру курсы шеңберінде сабақтарды ұйымдастыру процесінде оқытудың әртүрлі әдістері пайдаланылады: түсіндіру-иллюстративтік, проблемалық баяндау әдісі, ішінара іздестіру және зерттеу әдістері, белсенді оқыту әдістері, интерактивті әдістер.

6.3 Біліктілікті арттыру курсы іске асыру процесінде сабақтар дәрістік және практикалық сабақтар түрінде өткізіледі. Курста дәрістердің келесі түрлері жоспарланады: кіріспе дәріс, проблемалық дәріс, ақпараттық дәріс. Біліктілікті арттыру курсы бойынша практикалық сабақтардың мынадай түрлері жоспарланады: іскерлік пен дағдыларды қалыптастырудың практикалық сабағы, қалыптасқан құзыреттерді тереңдетудің практикалық сабағы, интеграцияланған практикалық сабақ, практикум.

6.4 Курс тыңдаушыларының дербес жұмысы мынадай міндеттерді шешуге бағытталған: дәріс және практикалық сабақтар кезінде тыңдаушылардың алған білімдерін, іскерліктері мен дағдыларын бекіту және кеңейту; сыни ойлау дағдыларын дамыту; өзін-өзі ұйымдастыру.

6.5 Практикаға бағдарлану қағидатын іске асыру мақсатында курстар процесінде тапсырмалардың түрлі түрлері пайдаланылады: тапсырмалардың кейсі, білім беру, еңбек қатынастары саласындағы ҚР заңнамасының нормаларын талдау, алгоритмдерді құру, дамытушылық және танымдық міндеттерді шешу, практикалық тапсырмаларды шешу, жобаны орындау және т.б.

6.6 Курсты іске асыру процесінде кәсіби құзыреттіліктерді дамыту және жетілдіру мақсатында шағын топтарда жұмыс істеу, кейіннен талдау және рефлексия, жұмыстың жеке нысандары, жобаны орындау және оны таныстыру көзделген.

6.7 Әрбір модуль бойынша кейстерді шешу немесе жобаларды қорғау түрінде практикаға бағдарланған тапсырмалар жоспарланған.

6.8 Қорытынды бақылау тестілеу түрінде жүзеге асырылады.

7. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

7.1 Бағдарлама бойынша оқытудың тиімділігіне оқу-әдістемелік қамтамасыз етуді қолдану арқылы қол жеткізіледі.

Білім беру бағдарламасын оқу-әдістемелік қамтамасыз ету оқу және оқу-әдістемелік, мәтіндік, графикалық, аудио-, бейне-, мультимедиялық және өзге де материалдардың қисынды және әдістемелік өзара байланысты жиынтығын қамтиды, сондай-ақ:

- ✓ сандық сауаттылық негіздерін, сандық технологияларды пайдалана отырып оқыту әдістемесін және сабақтарды тиімді басқаруды қамтитын теориялық курстар;
- ✓ әртүрлі бағдарламалық және техникалық құралдармен жұмысты, сондай-ақ цифрлық білім беру материалдарын жасауды қамтитын практикалық сабақтар;
- ✓ практикада оқытуды ынталандыру үшін ұжымдық пікірталастар, тәжірибе алмасу және практикалық кейстер;
- ✓ оқытудың инновациялық әдістемелері: қашықтықтан оқыту үшін интерактивті онлайн-платформаларды қолдану.

7.2 Оқу-әдістемелік қамтамасыз ету құрылымына:

- 1) біліктілікті арттыру курстарының бағдарламасы;
- 2) тұсаукесер түріндегі графикалық және демонстрациялық материал;
- 3) практикалық және дербес сабақтардың материалдары;
- 4) қорытынды бақылауды ұйымдастыру жөніндегі материалдар;
- 5) оқу және әдістемелік құралдар (ғылыми, арнайы, әдістемелік әдебиет);
- 6) кері байланыс сауалнамалары.

7.1 «Жаһандық құзыреттіліктер: педагогтердің кәсіби қызметін жетілдіру» біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасын оқу-әдістемелік қамтамасыз ету:

- 1) біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасы;
- 2) дәріс сабақтарының материалдары және таныстыру материалдары;
- 3) дәрістік және практикалық сабақтарға арналған үлестірме материалдар;

4) кейс тапсырмалары, практикалық тапсырмалар, дамыту және танымдық тапсырмалар және т.б.;

5) диагностикалық материалдар;

6) қорытынды бақылау материалдары.

Біліктілікті арттыру курсының теориялық материалы дәріс сабақтарының материалдарын, оқулықтарды, НҚА және әдістемелік нұсқаулықтарды қамтиды.

Курстың мазмұнын тиімді меңгеру мақсатында тыңдаушыларға теориялық білімді нығайтуға және практикалық дағдыларды дамытуға бағытталған әртүрлі тапсырмалар ұсынылады. Тапсырмалар білім беру ұйымдарының ерекшеліктеріне, күрделілік деңгейіне және бағдарлама бөлімдерінің ерекшеліктеріне бейімделген.

Өзін-өзі бағалау критерийлері тыңдаушыларға оқылатын тақырыптар шеңберінде өз білімдерін, дағдылары мен құзыреттерін талдауға және бағалауға мүмкіндік береді. Өзін-өзі бағалау тыңдаушының қол жеткізу деңгейін айқындауға және оларды жою мақсатында проблемалық аймақтарды айқындауға бағытталған.

Дидактикалық тәсілді және кешенді оқу-әдістемелік қамтамасыз етуді пайдалану тыңдаушыларға бағдарламаны тиімді және нәтижелі меңгеруге, құзыреттерді дамытуға және алған білімдері мен дағдыларын практикада қолдануға мүмкіндік береді.

Оқу-әдістемелік қамтамасыз ету бағдарламаның теориядан практикаға дейінгі бөлімдерін жүйелі түрде зерделеуді қамтамасыз етеді. Бағдарламаны игеруде оқытушылар тарапынан әдістемелік қолдау мен консультациялар маңызды рөл атқарады. Консультациялар мен әдістемелік қолдау курстың қатысушыларына материалды игеруде көмек көрсетуге, курсты игеру процесінде тыңдаушылардың кемшіліктерін жоюға, бағдарламаны игеру және тапсырмаларды орындау процесінде кері байланысты жүзеге асыруға бағытталған.

8. Оқу нәтижелерін бағалау

8.1 Дағдыларды қалыптастыру және тыңдаушылардың білімін бағалауды бақылау мақсатында: экспресс-сауалнамалар, өзіндік жұмыс, қорытынды бақылау жұмыстары жүргізіледі. Өзіндік және бақылау жұмыстарына арналған тапсырмалар, кері байланыс үшін сауалнама парақтары, тест тапсырмалары курстың оқу-әдістемелік кешеніне (бұдан әрі – ОӘК) енгізілген.

8.2 Тыңдаушылардың кәсіби құзыреттіліктерінің қалыптасу деңгейін анықтау, бағдарлама мазмұнын игеру үшін профессор-оқытушылар құрамы кері байланысты іске асыру мақсатында бағдарламаның әрбір тақырыбы шеңберінде бақылау тапсырмаларын (дербес жұмыстар, сауалнама парақтары және т.б.) және қорытынды бақылау жұмысын әзірлейді. Алынған кері байланыс негізінде дәрістер мен практикалық сабақтардың мазмұнына түзетулер енгізіледі, қосымша материалдар таңдалады (құжаттама үлгілері, әдебиеттер тізімі, дидактикалық материалдар тізімі, бейнематериалдар және т.б.), бағдарлама мазмұны қосымша түсіндіріледі.

8.3 Қорытынды бақылау жұмысын орындау мынадай критерийлерге сәйкес бағаланады: іске асырылмаған (дұрыс жауаптар ұсынылмаған), ішінара іске

асырылған (дұрыс жауаптар 50% - дан аз), орташадан жоғары іске асырылған (дұрыс жауаптар 50% - дан 70% - ға дейін), толық іске асырылған (дұрыс жауаптар 70-100 %). Қорытынды тестілеуден өту және біліктілікті арттыру курсына аяқтау үшін дұрыс жауаптардың кемінде 70% - жинау қажет. Қорытынды бақылау жұмысының нәтижелері негізінде курстан кейінгі сүйемелдеу кезеңінде консультациялардың мазмұны жоспарлануда.

8.4 Педагогтердің қызметін бағалау бақылау және тест тапсырмаларын орындау нәтижелері бойынша, сондай-ақ курстардан өту барысында практикалық жұмыстарға қатысу және белсенділігі бойынша жүзеге асырылады. Мұғалімнің біліктілігін арттыру процесінің тиімділігі мен тиімділігінің критерийі курстық дайындық барысында және курстардан кейінгі кезеңде тыңдаушының кәсіби белсенділігі болып табылады.

8.5 Курс тыңдаушыларының білімін бақылау және бағалау мақсатында орындалатын функцияларға байланысты бақылаудың төрт түрі қолданылады: алдын ала, ағымдағы, мерзімді және қорытынды.

8.6 Ағымдағы, мерзімді және қорытынды бақылау нәтижелерін бағалау 3-кестеге сәйкес тыңдаушылардың жетістіктерін бағалаудың балдық-рейтингтік жүйесінде жүзеге асырылады.

Кесте 3. Тыңдаушылардың оқу жетістіктерін оларды дәстүрлі бағалау шкаласына аударатын есепке алу бағалау жүйесі

<i>Әріптік жүйе бойынша бағалау</i>	<i>Сандық эквивалент</i>	<i>Балдар (% мазмұны)</i>	<i>Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау</i>
<i>A</i>	<i>4</i>	<i>95-100</i>	<i>Өте жақсы</i>
<i>A-</i>	<i>3,67</i>	<i>90-94</i>	
<i>B+</i>	<i>3,33</i>	<i>85-89</i>	<i>Жақсы</i>
<i>B</i>	<i>3</i>	<i>80-84</i>	
<i>B-</i>	<i>2,67</i>	<i>75-79</i>	
<i>C+</i>	<i>2,33</i>	<i>70-74</i>	<i>Қанағаттанарлық</i>
<i>C</i>	<i>2</i>	<i>65-69</i>	
<i>C-</i>	<i>1,67</i>	<i>60-64</i>	
<i>D+</i>	<i>1,33</i>	<i>55-59</i>	
<i>D</i>	<i>1</i>	<i>50-54</i>	<i>Қанағаттанарлықсыз</i>
<i>FX</i>	<i>0,5</i>	<i>25-49</i>	
<i>F</i>	<i>0</i>	<i>0-24</i>	

Педагогтердің қызметін бағалау бақылау және тест тапсырмаларын орындау, жобаларды қорғау нәтижелері бойынша, сондай-ақ практикалық жұмысқа қатысу бойынша 4-кестеде көрсетілген критерийлер бойынша жүзеге асырылады.

4-кесте. Бағалау критерийлері

<i>Бағалау критерийлері</i>	<i>Дәстүрлі бағалау</i>	<i>Баллмен бағалау</i>	<i>Бағалау параметрлері</i>
			<ul style="list-style-type: none"> - жұмыстың мазмұны мәлімделген тақырыпқа сәйкес келмейді; - жұмыс мәтіні ұқыпсыз,

жүзеге асырылмады	«Қанағаттанарлықсыз»	0 - 49 ұпай	<p>түсініксіз ресімделген, өрескел стилистикалық және грамматикалық қателіктер бар,</p> <ul style="list-style-type: none"> - бір немесе бірнеше дереккөздерден мәтін фрагменттерінің ойсыз қайта жазылуы байқалады, әдебиет пайдаланылмаған, - қорытындылар жоқ немесе бөлімнің мазмұнына сәйкес келмейді, - жұмыс талаптарға сәйкес ресімделмеген.
ішінара жүзеге асырылды	«Қанағаттанарлық»	50 - 69 ұпай	<ul style="list-style-type: none"> - жұмыстың мазмұны тақырыпқа ішінара сәйкес келеді; - жұмыс негізінен дұрыс жасалған, маңызды стилистикалық және грамматикалық қателер бар, - жұмыстың дизайнында немқұрайлылық бар: өрістер қалдырылған жоқ, беттердің нөмірленуі жоқ, мәтін бойынша түзетулер енгізілді, титулдық Парақ дұрыс ресімделмеген, - жұмысты орындау үшін үнемі көмек қажет болды, әдебиет ішінара қолданылды, - қорытындылар жұмыстың барлық бөлімдері бойынша жасалмайды немесе бөлімнің мазмұнына ішінара сәйкес келеді немесе келтірілген деректер бойынша қорытындылар жоқ, - мазмұны, әдебиеттер тізімі, суреттерге қолтаңбалар, кесте атаулары жоқ
түзетулерді ескере отырып, орташадан жоғары іске асырылды	«Жақсы»	70 - 89 ұпай	<ul style="list-style-type: none"> - жұмыстың мазмұны негізінен тақырыпқа сәйкес келеді немесе оның көлемі асыра бағаланады; - жұмыс негізінен дұрыс жасалған, кейбір маңызды емес стилистикалық және грамматикалық қателер бар, - жұмыс негізінен дербес орындалды, әдебиет қолданылды, - қорытындылар негізінен

			бөлімнің мазмұнына сәйкес келеді - жұмыс негізінен дұрыс рәсімделген, талаптардан кейбір ауытқулар бар,
толығымен жүзеге асырылды	«Өте жақсы»	90 - 100 ұпай	- тақырыптың мазмұны толық ашылған және жұмыс таңдалған тақырыпқа сәйкес келеді; - жұмыс дұрыс жасалған, маңызды емес стилистикалық қателер бар; - жұмыстың практикалық бөлігі өз бетінше орындалды, барлық таңдалған әдебиеттер талданып, жұмыста қолданылды; әр бөлім бойынша негізделген тұжырымдар бар

8.7 Ағымдағы және қорытынды бақылау тапсырмалары 100 балдық шкала бойынша бағаланады.

8.8 Тыңдаушылардың ағымдағы үлгерімі ағымдағы бақылау мен мерзімді бақылау бағаларынан құралады және формула бойынша есептеледі:

$$AY = \frac{(AB1 + AB2 + ABn)}{n},$$

AY – ағымдағы үлгерім,

AB – ағымдағы бақылау,

n – ағымдағы бақылаулар саны.

8.9 Ағымдағы үлгерім қорытындысы бойынша 50 баллдан кем жинаған тыңдаушы қорытынды бақылауға жіберілмейді

8.10 Біліктілікті арттыру курсы бойынша қорытынды баға ағымдағы үлгерім бағасын және қорытынды бақылауды қамтиды. Қорытынды бағалаудағы ағымдағы үлгерім үлесі 60%, қорытынды бақылау үлесі (қорытынды тестілеу) - 40% құрайды. Қорытынды баға мына формула бойынша есептеледі: ҚБ = 0,6*AY + 0,4*ҚБ, ҚБ – қорытынды баға, AY – ағымдағы үлгерімді бағалау, ҚБ- қорытынды бақылау ұпайлары.

8.11 Біліктілікті арттыру курсының нәтижелері бойынша сертификат курс бойынша кемінде 55 балды құрайтын тыңдаушыларға беріледі.

8.12 Курс бойынша қорытынды бағасы 55 баллдан төмен, бірақ ағымдағы үлгерім қорытындысы бойынша кемінде 50 балл жинаған тыңдаушының қорытынды бақылаудан бір рет қайта өту мүмкіндігі бар.

8.13 Қорытынды проходите в форме – тестирования. Общее количество вопросов – 20.

9. Курстан кейінгі қолдау

9.1 Курстан кейінгі қолдау «Ерекше білім беру қажеттілігі бар тәрбиеленушілерді психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу: әлеуметтік

бейімделудегі тәрбиешінің рөлі» біліктілікті арттыру бағдарламасының маңызды құрамдас бөлігі болып табылады және оның курстан кейінгі қызметіне үздіксіз мониторинг жүргізу және әдістемелік, консультациялық көмек көрсету арқылы тыңдаушылардың кәсіби құзыреттіліктерін қалыптастыруды және дамытуды қамтамасыз ететін іс-шаралар жүйесін білдіреді.

9.2 Курстан кейінгі қолдаудың мақсаты-алған білімдері мен дағдыларын кәсіби қызметке табысты енгізуді қамтамасыз ету және педагогтардың тұрақты кәсіби өсуіне ықпал ету.

9.3. Қолдау форматы мыналарды қамтиды:

- ✓ Қарым-қатынас пен тәжірибе алмасу үшін онлайн-платформа жасаңыз: сүйемелдеудің жетекші түрі-мұғалімдер тәжірибе алмасуға, кеңес алуға және жұмыс нәтижелерімен бөлісуге болатын арнайы онлайн-платформаны немесе форумды пайдалану. Бұл курсты аяқтағаннан кейін де белсенді кәсіби қоғамдастықты сақтауға мүмкіндік береді.
- ✓ Тұрақты вебинарлар мен онлайн семинарлар: курс сарапшылары мен оқытушыларының қатысуымен тұрақты вебинарлар өткізіледі, онда оқу процесіне жаһандық құзыреттіліктерді енгізудің өзекті мәселелері талқыланады. Бұл мұғалімдерге кәсіби дайындықтың жоғары деңгейін сақтауға көмектеседі.
- ✓ Қашықтықтан кеңес беру: курс қатысушылары оқытушылар мен сарапшылардан жеке кеңес ала алады, бұл туындаған мәселелерді жедел шешуге және педагогикалық практиканы түзетуге мүмкіндік береді.

9.4 Курстан кейінгі қолдау формалары:

- ✓ Жеке қолдау (тәлімгерлік): тәжірибелі педагог-тәлімгерлер курстан өткен әріптестеріне жаңа тәсілдер мен әдістемелерді оқу процесіне біріктіруге көмектесу арқылы қолдау көрсетеді. Тәлімгерлік әсіресе жаңа білімді іс жүзінде қолдануда қиындықтарға тап болған жас мамандар немесе тәрбиешілер үшін өте маңызды.
- ✓ Топтық қолдау (шеберлік сыныптары, шығармашылық шеберханалар):
- ✓ Тұрақты мастер-класстар ұйымдастырылады, онда мұғалімдер өздерінің табысты тәжірибелерімен бөліседі, жаңа әдістер мен технологияларды көрсетеді, практикадан нақты жағдайлар мен сценарийлерді талқылайды.
- ✓ Бірлескен жобаларда немесе жаһандық құзыреттіліктерді енгізуге байланысты мәселелерді шешуде жұмыс істейтін уақытша топтар құрылады. Бұл бірлескен шығармашылық пен тәжірибе алмасуды ынталандырады.
- ✓ Кәсіби қауымдастықтар (кәсіби қауымдастықтар, әлеуметтік желілердегі топтар):

Мұғалімдерді кәсіби бірлестіктерге немесе одақтарға қосу ресурстарға, оқиғаларға және желілік мүмкіндіктерге қол жеткізуге мүмкіндік береді, бұл одан әрі кәсіби дамуға ықпал етеді.

Әлеуметтік желілер мен мессенджерлерде топтар мен чаттар құрылады, онда педагогтар жаңалықтармен, идеялармен, материалдармен алмасып, жедел қолдау ала алады.

9.5 Курстан кейінгі қолдау әдістері

- ✓ Кейс әдісі: Мұғалімдер форумдарда, топтарда немесе вебинарларда өз тәжірибесінен нақты жағдайларды жүйелі түрде талдайды және

талқылайды. Бұл әдіс теорияны практикамен ұштастыруға және алынған білімді нақты білім беру жағдайларына бейімдеуге көмектеседі.

- ✓ Рефлексия және өзін-өзі бағалау: Мұғалімдер өз жетістіктерін жүйелі түрде өзін-өзі бағалауды жүргізеді, жаһандық құзыреттіліктерді енгізудегі табыстар туралы рефлексия жасайды, бұл оларға оқыту тәжірибесін түзетуге және жақсартуға мүмкіндік береді.
- ✓ Бір-бірін тексеру (өзара шолу): Мұғалімдер әзірлемелерімен, жобаларымен алмасады және әріптестерінен кері байланыс алады. Бұл әдіс оқу материалдарының сапасын жақсартуға көмектеседі және сыни ойлауды дамытуға ынталандырады.
- ✓ Жоба әдісі: Мұғалімдер курста басталған ұзақ мерзімді жобалармен жұмысын жалғастырады. Бұл жобалар жаңа оқу бағдарламаларын әзірлеуді, зерттеулер жүргізуді немесе инновациялық әдістерді енгізуді қамтуы мүмкін. Жобалар кәсіби қоғамдастықта үнемі талқыланып, реттеледі.
- ✓ Қашықтықтан тестілеу және бақылау: үлгерімді бағалау және құзыреттердің жоғары деңгейін қолдау үшін тұрақты қашықтықтан тестілеу және кәсіби қызметті бақылау жүргізіледі. Бұл оқу нәтижелерін бақылауға және кәсіби дамудағы келесі қадамдарды реттеуге мүмкіндік береді.

Курстың курстан кейінгі қолдауы педагогтардың кәсіби қызметіне жаңа білім мен дағдыларды енгізу процесінде қолдау көрсетуге бағытталған. Жеке консультацияларды, топтық жұмысты, кәсіби қауымдастықтарды және әртүрлі қолдау әдістерін қамтитын кешенді тәсіл материалды терең меңгеруге және оны тәжірибеде тиімді қолдануға ықпал етеді.

10. Қолданылған әдебиеттер тізімі

Негізгі әдебиеттер:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы.
2. Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы. Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 8 тамыздағы N 345 Заңы.
3. «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі No 319–III Заңы.
4. Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023–2029 жылдарға арналған тұжырымдамасы. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы No 249 қаулысы.
5. «Мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары қызметінің үлгі қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім министрінің 2022 жылғы 31 тамыздағы No 385 бұйрығы
6. «Мүмкіндігі шектеулі балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу қолдауы туралы» Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 11 шілдедегі N 343 заңы.

7. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім министрінің 2022 жылғы 5 тамыздағы № 348 бұйрығы
8. «Білім беру объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 5 тамыздағы № ҚР ДСМ-76 бұйрығы
9. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2013 жылғы 27 желтоқсандағы № 512 бұйрығы. «Педагог қызметкерлер мен оларға теңестірілген адамдар лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2009 жылғы 13 шілдедегі № 338 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы
10. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 4 мамырдағы № 175 бұйрығымен бекітілген Педагог қызметкерлердің біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту қағидалары.
11. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 28 қаңтардағы № 95 бұйрығымен бекітілген Педагог қызметкерлердің біліктілігін арттыру курстарын ұйымдастыру және өткізу, сондай-ақ педагогикалық қызметкерлердің қызметіне курстан кейінгі қолдау көрсету қағидалары.
12. Жалпы білім беретін мектепте ерекше білім беруді қажет ететін балаларды психологиялық-педагогикалық қолдау: әдістеме. ұсыныстар/ Елисева И.Г., Ерсарина А.Қ. - Алматы: КП NNPC, 2019 ж.

Қосымша әдебиеттер:

1. Шалва Амонашвили. Как любить детей. Опыт самоанализа <https://www.labirint.ru/books/594313/>
2. Темирбаева Д. Счастье и смысл жизни // Психологические проблемы смысла жизни и акме: Электронный сборник материалов Третьей Казахстанской молодежной секции XXIV международного симпозиума, 08.12.2018. – Алматы – Москва: КазНПУ имени Абая – ПИ РАО, 2018.
3. Максүтова И.О., Таубаева Ш.Т., Момбек А.А. Педагогическая технология: от концепции до модели / Педагогика и психология. – 2018. – № 4(37).
4. Есекешова М.Д., Кочкорбаева Э.Ш. Педагогика: учебное пособие.- Астана: Изд-во КАТУ им. С. Сейфулина, 2016.
5. Дүйсенбаев А. Педагогика: Оқулық / А. Дүйсенбаев. – Астана: Фолиант, 2018.
6. Симановский, А. Э. Педагогическая психология : учеб. пособие для бакалавриата и специалитета. — 2-е изд., испр. и доп. — М. : Издательство Юрайт, 2018.

7. Создание и апробация модели психолого-педагогического сопровождения инклюзивной практики: Методическое пособие. / Под общ. ред. С. В. Алехиной, М.М. Семаго. – М.: МГППУ, 2012.
8. Әлеуметтік жұмыс: оқу құралы / Жалпы редакциясын басқарған профессор Г.С. Әбдірайымова. – Алматы: Қазақ университеті, 2014
9. Мардахаев, Л.В. Социальная педагогика: Учебник / Л. В. Мардахаев - М.: Гардарики, 2005.
10. Селигман М. Путь к процветанию. Новое понимание счастья и благополучия. М.: Манн, Иванов и Фербер, 2013
11. Бонивелл И. Ключи к благополучию: что может позитивная психология. М.: Время, 2009
12. Любомирски С. Психология счастья: новый подход М.: Питер, 2014.